

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Кафедра цивільно-правових дисциплін

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ ОКРЕМИХ КАТЕГОРІЙ
ЦИВІЛЬНИХ СПРАВ»**

міног/вибіркова
для підготовки здобувачів другого (магістерського)
рівня вищої освіти
ступінь вищої освіти - магістр
галузь знань (08) «Право»
за спеціальністю (081) «Право»
освітньо-професійна програма ВКЗО 02
за денною формою навчання
мова навчання – українська
форма підсумкового контролю – залік

Київ – 2021 рік

Розробники:

Ірина БОРОВСЬКА – доцент кафедри, кандидат юридичних наук, доцент

Ангела КАЛІНЮК – старший викладач кафедри, доктор філософії

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін
Протокол від 16.07.2021 року, №23

Завідувач кафедри цивільно-правових дисциплін
полковник поліції

Валентина МИРОНЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 24.09.2021 року, № 2.

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАРСВ

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРСВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРСВ

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток __).

(потрібне підкреслити)

протокол засідання кафедри
від __. __. 202_ № __

протокол науково-методичної ради
від __. __. 202_ № __

Завідувач кафедри

Валентина МИРОНЕНКО

Голова НМР

Станіслав ГУСАРСВ

Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань у галузі цивільного процесуального права, необхідних і достатніх для формування цілісного уявлення про закономірності цивільно-процесуального регулювання та процесуальних особливостей розгляду і вирішення окремих категорій цивільних справ.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» є досягнення всебічного повного розуміння здобувачами вищої освіти суті та процесуальних особливостей розгляду і вирішення окремих категорій цивільних справ, а також вміння застосовувати здобуті теоретичні знання у практичній роботі.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ» є формування у здобувачів вищої освіти системи науково-теоретичних та практичних знань з теоретичних положень науки цивільного процесуального права України; ознайомлення їх із процедурою захисту окремих категорій суб'єктивних прав, свобод та інтересів у порядку цивільного судочинства; формування навичок правильного застосування отриманих знань при вирішенні конкретних практичних завдань, а також правильного тлумачення норм цивільного процесуального права.

Пререквізити:

юридична компаративістика; право Європейського Союзу; правові інструменти альтернативного вирішення спорів, приватне право: практика тлумачення і застосування.

Постреквізити

застосування стандартів Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод; нормотворча діяльність; сучасні аспекти цивільно-правової відповідальності; сучасні аспекти цивільного права та процесу; актуальні проблеми застосування сімейного законодавства; актуальні проблеми міжнародного приватного права; сучасні аспекти спадкового права; проблеми регулювання трудових правовідносин.

Компетентності відповідно до другого рівня вищої освіти ступеня магістр зі спеціальності 081 «Право»

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері права
Загальні компетентності	ЗК2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК8. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК9. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	ФК1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності. ФК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі

	<p>застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.</p> <p>ФК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.</p> <p>ФК7. Здатність застосовувати знання та розуміння основних засад (принципів) та процедур судочинства в Україні.</p> <p>ФК8. Здатність застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів.</p> <p>ФК10. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення норм права, а також розуміння особливостей практики їх застосування.</p> <p>ФК11. Здатність критично оцінювати ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів.</p> <p>ФК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.</p> <p>ФК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.</p> <p>ФК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.</p>
--	---

Здобувачі другого рівня вищої освіти ступеня магістр зі спеціальності 081

«Право» повинні продемонструвати такі результати навчання:

ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

ПРН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 11. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

ПРН 13. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН 15. Мати практичні навички розв'язання проблем, пов'язаних з реалізацією процесуальних функцій суб'єктів правозастосування.

ПРН 17. Інтегрувати необхідні знання та розв'язувати складні задачі правозастосування у різних сферах професійної діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- категорії цивільних справ, які підлягають розгляду і вирішенню в порядку цивільного судочинства;
- особливості форми та змісту основних процесуальних документів-актів у різних категоріях цивільних справ;
- особливості судового процесу розгляду і вирішення окремих категорій цивільних справ;
- основні проблеми та сучасні аспекти науки цивільного процесуального права України у цій сфері;

вміти:

- використовувати положення науки цивільного процесуального права України для вирішення професійних завдань;
- знаходити необхідні норми цивільного процесуального законодавства України, правильно тлумачити їх і застосовувати на практиці;
- аргументувати власну точку зору щодо прийнятого в конкретній ситуації рішення;
- використовувати отримані знання норм матеріального та процесуального права під час складання процесуальних документів-актів у цивільних справах;
- правильно та швидко скласти процесуальні документи-акти у різних категоріях цивільних справ;
- вчиняти відповідні процесуальні дії, пов'язані із пред'явленням до суду окремих процесуальних документів-актів у цивільних справах.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання (д/б та ксф)	
	Рік підготовки	
	I	
Загальна кількість годин – 90	Семестр	
	2	
	Лекції	
	8 год.	
	Семінарські	
	10 год.	
	Практичні	
	12 год.	
	Самостійна робота	
	60 год.	
Вид контролю		
залік		

3. Структура залікового кредиту (тематичний план)

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	денна форма				
	всього	у тому числі			
		л	сем.	п	с. р.
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Особливості розгляду цивільних справ в порядку позовного провадження	12	-	-	2	10
Тема 2. Специфіка розгляду цивільних справ в порядку окремого та наказного провадження	16	2	2	2	10
Тема 3. Судовий розгляд справ, що виникають із цивільних правовідносин	16	2	2	2	10
Тема 4. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із сімейних правовідносин	16	2	2	2	10
Тема 5. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із трудових правовідносин	16	2	2	2	10
Тема 6. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із житлових правовідносин	14	-	2	2	10
	Залік				
Усього годин	90	8	10	12	60

4. Плани семінарських та практичних занять

4.1. Плани семінарських занять

Тема 2. Специфіка розгляду цивільних справ в порядку окремого та наказного провадження

Навчальний час – 4 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Поняття та особливості процесуальної форми окремого провадження.
2. Справи, які підлягають розгляду в порядку окремого провадження.
3. Особливості розгляду певних категорій цивільних справ в порядку окремого провадження.
4. Поняття та особливості процесуальної форми наказного провадження.
5. Справи, які підлягають розгляду в порядку наказного провадження.
6. Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ в порядку наказного провадження.
7. Скасування та оскарження судового наказу.

Тема 3. Судовий розгляд справ, що виникають із цивільних правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика справ, що виникають із договірних правовідносин.
2. Загальна характеристика справ, що пов'язані з правом власності.
3. Загальна характеристика справ, що виникають із заподіяння шкоди.
4. Загальна характеристика справ про успадкування.

Тема 4. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із сімейних правовідносин.

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика справ, що виникають із сімейних правовідносин.
2. Особливості розгляду справ про розірвання шлюбу та визнання шлюбу недійсним.
3. Особливості розгляду справ про визначення правового режиму майна подружжя та його розподіл.
4. Справи про стягнення аліментів.

Тема 5. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із трудових правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика справ, що виникають із трудових правовідносин.
2. Справи про поновлення на роботі.
3. Справи про стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу.
4. Справи про визнання необґрунтованими дисциплінарних стягнень.

Тема 6. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із житлових правовідносин.

Навчальний час – 2 год.

Питання до семінарського заняття:

1. Загальна характеристика справ, що виникають з житлових відносин.
2. Справи про визнання права користування жилим приміщенням.
3. Справи про визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням.
4. Справи про стягнення плати з наймачів.

5.2. Плани практичних занять

Загальні методичні поради:

Здобувачам вищої освіти в робочих зошитах пропонується розглянути та вирішити практичні ситуації та виконати завдання. Оформлення повинно містити розгорнуту обґрунтовану відповідь з обов'язковим посиланням на нормативно-правові джерела.

Перевіряється викладачем під час проведення практичних занять.

Тема 1. Особливості розгляду цивільних справ в порядку позовного провадження

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття:

Завдання 1

Огарків пред'явив у суд позов до Яшиного про стягнення боргу, зазначивши у позовній заяві, що відповідач у 2019 р. позичив у нього 3 тис. грн строком на три роки, але борг до цього часу не повернув. Суддя відмовив у прийнятті позовної заяви, посилаючись на те, що встановлений законом термін позовної давності позивачем пропущений.

Завдання: *Чи правомірні дії судді?*

Завдання 2

Рябошапко звернувся до суду з позовом до своєї колишньої невістки Тищенко про визнання її такою, що втратила право на проживання у житловому приміщенні, оскільки вона понад 2 роки без поважних на те причин не проживає в квартирі № 2 по вул. Іванчука, 1 в м. Самбір. При поданні позову позивач не сплатив судовий збір, а в позовній заяві не вказав місце проживання відповідачки, зазначивши, що йому воно не відоме

Завдання: *Які дії повинен вчинити суддя? Що обов'язково повинна містити в собі позовна заява? Які правові наслідки порушення позивачем вимог статті 175 ЦПК України при поданні позовної заяви?*

Завдання 3

Броварський районний суд, розглянувши спір між колишнім подружжям Лиховод про поділ будинку, постановив рішення, згідно з яким Лиховоду О. виділена північна частина будівлі, а його дружині Лиховод К. (з урахування, що з нею залишено малолітню дитину) — південна частина (в рівних частках). Через півроку Лиховод К., не погоджуючись з поділом будинку, подала до суду інший варіант його поділу, посилаючись на те, що прийнятий судом варіант поділу її не влаштовує. Суддя відмовив у прийнятті позовної заяви.

Завдання: *Чи правомірні дії судді?*

Завдання 4

Загнойко був звільнений з роботи столяра за непридатністю. Вважаючи звільнення неправильним, Загнойко звернувся з позовом до фабрики “Меблі” про поновлення на роботі і виплату за вимушений прогул. В порядку провадження у справі до судового розгляду суд залучив на сторону відповідача третьою особою начальника цеху фабрики, за ініціативою якого був звільнений Загнойко. До розгляду справи наказом по фабриці Загнойко був поновлений на роботі і з цих підстав позивач звернувся до суду з заявою про відмову від позову. Суд прийняв його відмову і постановив ухвалу про закриття провадження у справі.

Завдання: Визначить правильність прийняття судом відмови від позову.

Завдання 5

До суду по пошті надійшла заява агрофірми про стягнення з Карого майна, яке відповідач незаконно привласнив, працюючи завідувачем клубу, і добровільно не повертає.

Місцевий суддя постановив ухвалу про повернення позовної заяви, мотивуючи таке рішення тим, що позивач повинен був звернутись до суду із заявою особисто, а не надсилати її поштою. До того ж в позовній заяві не зазначено на докази, які підтверджують позов, і не сплачено належну суму судового збору.

Завдання: Чи законне таке рішення суду?

Тема 2. Специфіка розгляду цивільних справ в порядку окремого та наказного провадження

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття:**Завдання 1.**

Скласти заяву про визнання фізичної особи безвісно відсутньою

Завдання 2.

Скласти заяву про розірвання шлюбу.

Завдання 3.

Скласти порівняльну таблицю позовного та окремого проваджень

Завдання 4.

Скласти заяву про видачу судового наказу про присудження аліментів на дитину.

Завдання 5.

Скласти заяву про видачу судового наказу про стягнення нарахованої, проте не виплаченої заробітної плати.

Завдання 6.

Скласти судовий наказ про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг

Тема 3. Судовий розгляд справ, що виникають із цивільних правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1

До суду по пошті надійшла заява від науково-виробничого підприємства "Агро-КРОФ" про стягнення з Одинцова різного майна, яке відповідач незаконно привласнив, працюючи завідуючим клубом, і добровільно не повертає. Суддя виніс ухвалу про відмову в прийнятті заяви, посилаючись на те, що позивач не зазначив докази, які підтверджують позов, і не сплатив належну суму мита.

Чи правомірне рішення судді?

Завдання 2

Бригада теслярів за договором підряду з кооперативом "Яблуневий" зобов'язалась побудувати сховище для сільгосппродукції. Бригада виконала свої обов'язки в строк і якісно, кооператив же відмовився сплатити гроші у зв'язку з тим, що видатки на це будівництво не були передбачені кошторисом. Бригада пред'явила в суд позов. Серед інших, у позовній заяві було прохання забезпечити позов шляхом накладання арешту на банківський рахунок кооперативу.

Чи підлягає задоволенню заява бригади про забезпечення позову? Чи може бути заміна способу забезпечення позову? Які права має сторона, якщо забезпеченням позову були нанесені їй збитки?

Завдання 3

Фермер К. пред'явив до лісгоспу "Буковина" позов про повернення йому автопричепу та іншого знаряддя, яке було йому надане у тимчасове користування для перевозки лісу. Суддя відмовив у прийнятті позову мотивуючи тим, що позивач до позовної заяви не додав акту про передачу майна.

Чи правомірна відмова судді? До якого виду відноситься цей позов? Визначте елементи позову.

Завдання 4

Суд розглядав справу за позовом Горушева до Зуєва про стягнення грошової суми, отриманої у позику. У підтвердження договору позики Горушев у судовому засіданні надав письмове пояснення Зуєва, в якому він підтверджував отримання грошей у позику.

Суд відмовив Горушеву у залученні документу до справи у зв'язку з тим, що він пропустив строк подання доказів.

Який порядок подання доказів по справі? Чи правильно вчинив суд?

Тема 4. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із сімейних правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття:

Завдання 1

Подружжя Злобіни проживали у 2-о кімнатній квартирі. Після розірванню шлюбу Злобін звернувся до суду з вимогою про розділ жилплощі і виділення йому однієї кімнати 12м². Суд у позові відмовив, посилаючись на те, що виділенням позивачу кімнати 12м² будуть порушені права відповідачки з дитиною, яким на двох залишається кімната 18м². Через деякий час Злобін знову звернувся до суду з позовом до Злобіної про розділ жилплощі. Позивач просив визнати за ним право на кімнату 10м², яка згідно висновку експерта могла

бути створена внаслідок зменшення кімнати 12м² за рахунок переносу перегородки. Суд відмовив у прийнятті позовної заяви, мотивуючи тим, що по даному спору є рішення суду, яке набрало законної сили.

Визначте правильність відмови суду у прийнятті позовної заяви.

Завдання 2

Шишко звернувся до суду з позовом до колишньої жінки Петкіної про відібрання дитини. У підтвердження вимог він посилався на факти аморальної поведінки та життя жінки, внаслідок чого вона не займається вихованням дитини. На вимогу суду надати докази у підтвердження своїх доводів Шишко надав копію рішення суду по справі про розірвання шлюбу між ним та Петкіною, яким були встановлені факти аморальної поведінки жінки. На цій підставі суд звільнив Шишко від обов'язку доказування своїх вимог.

Чи правильні дії суду?

Завдання 3

У суді розглядалась справа за позовом Семкіної до Семкіна про розірвання шлюбу. У обґрунтування позовних вимог позивачка просила допитати в якості свідків Рухіну та Шмальова, які проживають в іншому місці та за станом здоров'я не можуть з'явитись у судові засідання.

Що має вчинити суд, щоб забезпечити докази по справі? Як можуть бути допитані зазначені свідки?

Тема 5. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із трудових правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття:

Завдання 1

З протоколу судового засідання вбачається, що позивачка і представник відповідача просили суд затвердити мирову угоду в поданому кожним із них формулюванні. Позивачка Згурська згідна була укласти мирову угоду при умові поновлення її на роботі і виплати за вимушений прогул. Відповідач - відділ народної освіти, був згодний змінити формулювання на звільнення за власним бажанням з виплатою зарплати за вимушений прогул. Районний суд затвердив мирову угоду між Згурською і відділом народної освіти. Визнавши звільнення Згурської з роботи неправильним, стягнув з відділу народної освіти зарплату за вимушений прогул, не поновлюючи її на роботі.

Чи правильно вирішене судом питання про затвердження мирової угоди?

Завдання 2

У фірмі «Світанок» у зв'язку із зменшенням замовлень та скороченням обсягу робіт трьом працівникам цієї фірми: слюсарю-ремонтнику Білову, зварювальнику Стешенку та маляру Троценку було запропоновано подати заяви про звільнення їх за власним бажанням. Після звільнення цих працівників за ст. 38 КЗпП України директором фірми був виданий наказ про скорочення штату підприємства. Дізнавшись про це, Білов, Стешенко та Троценко подали до суду позовні заяви про зміну формулювання підстав їх звільнення вважаючи, що вони повинні бути звільнені за п. 1 ст. 40 КЗпП України.

Яке рішення має винести суд?

Завдання 3

Соловійова А., водія районного управління електричних мереж, звільнено 18 грудня за п. 2 ст. 40 КЗпП внаслідок невідповідності виконуваній роботі за станом здоров'я з виплатою

двотижневої допомоги. В день звільнення й ознайомлення з наказом трудова книжка йому не була видана, направлена потім заказним листом, який він одержав тільки 30 березня. Соловійов А. звернувся з позовом до суду про стягнення заробітної платні за час затримки видачі трудової книжки за три місяці у розмірі 417 гривень.

Чи підлягає розгляду його позов? Чи зараховується при стягненні заробітної платні за час вимушеного прогулу розмір виплаченої раніше вихідної допомоги?

Тема 6. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із житлових правовідносин

Навчальний час – 2 год.

Завдання до практичного заняття:

Завдання 1

За рішенням виконкому Обухівської районної Ради народних депутатів у трикімнатній квартирі було поселено дві сім'ї Пальчуківські і Гончарови. Протягом останнього року між дорослими членами сімей та їх дітьми почали систематично виникати сварки, які часто переростали в бійки.

У зв'язку з цим подружжя Пальчуківських подало позов про виселення подружжя Гончарових з квартири за неможливістю подальшого спільного проживання.

Після ознайомлення з цими вимогами подружжя Гончарових подали до цього ж суду заяву з аналогічними вимогами.

Розглянувши позов і враховуючи можливість сторін провести обмін житла, суд прийняв рішення, яким зобов'язав сторони до 1 серпня поточного року здійснити обмін квартир.

Визнайте вид даного позову, його предмет і підставу. Чи правильно вирішив суд зобов'язавши сторони здійснити те, чого не просила жодна із сторін?

Що являє собою заява Гончарових?

Завдання 2

При розгляді справи Наумової до Наумова, про його виселення відповідач заявив клопотання про відкладання справи на 3 дні для підготовки заперечень на докази, подані позивачкою.

Суд відмовив йому в цьому клопотання і справу розглянув, задовольнивши позов Наумової.

Чи законне рішення суду?

Завдання 3

Печеник подала до суду позов про виселення з будинку, що належав їй на праві власності, Ромової, оскільки строк договору оренди закінчився, а продовжувати його з Ромовою Печеник не бажає. У підтвердження своїх вимог Печеник надала суду документ про право власності на будинок, договір оренди будинку, характеристику з місця роботи, копію протоколу про притягнення Ромової до адмінвідповідальності за правопорушення. Також вона подала заяву про забезпечення доказів допитом свідків, які могли повідомити суду про аморальну поведінку Ромової у побуті.

Визначте належність зазначених доказів до справи.

5. Завдання для самостійної роботи

5.1. Ситуаційний практикум

Тема 1. Особливості розгляду цивільних справ в порядку позовного провадження **Завдання 1**

Перерахувати осіб, які беруть участь у справі та охарактеризувати їх.

Завдання 2

Чи правильно вчинив суддя, який:

- прийняв до свого провадження позов Борисової до Погрібного про визначення права на жилплощу, враховуючи, що Борисова поселилась на правах піднаймача, та цей спір уже був предметом розгляду в суді, по якому є рішення, що набрало законної сили;

- прийняв до свого провадження позов Огієнка до Молдована про виселення за неможливістю подальшого сумісного проживання, враховуючи те, що тотожний позов суд розглядав, і Молдовану було винесено найсуворіше попередження, але він продовжував порушувати норми співжиття.

Що слід розуміти під тотожністю позову?

Завдання 3

У суді розглядалась справа за позовом Лукашенка про визнання недійсним договору дарування, укладеного на ім'я Симохіної. В стадії підготовки справи до розгляду позивач звернувся із заявою про витребування письмових доказів по справі, оскільки їх надання утруднено. Суддя відмовив у задоволенні клопотання, посилаючись на те, що закон покладає на сторони обов'язок надати суду докази у підтвердження своїх вимог і заперечень.

Чи правомірно діяв суддя?

Завдання 4

У суді розглядалась справа за позовом Морочко до Сушко про відшкодування збитків, завданих залиттям квартири. У судовому засіданні Морочко заявила клопотання про призначення судово-технічної експертизи для визначення дійсної вартості завданих залиттям збитків, щоб уточнити розмір позовних вимог.

Як має бути вирішено дане клопотання? Який порядок призначення експертизи у справі?

Завдання 5

Зибов звернувся до суду з позовом до газети «Новини» про захист честі і гідності. Свої вимоги він обґрунтував тим, що у статті, яка була опублікована в газеті, містяться відомості, що ганьблять його честь і гідність.

Що є предметом доказування у даній справі?

Завдання 6

У суді розглядалась справа за позовом Юхно до Сабурова про визнання недійсним договору купівлі-продажу квартири. У підтвердження вимог позивач надав копію договору купівлі-продажу. При розгляді справи у судовому засіданні відповідач зазначив, що надана копія договору не відповідає дійсності, насправді договір мав інший зміст, ніж у наданій копії. Тому суд зобов'язав позивача надати оригінал договору.

Чи правомірні дії суду? Який порядок подання письмових доказів?

Тема 2. Специфіка розгляду цивільних справ в порядку окремого та наказного провадження

Завдання 1

Сафронова в грудні 2020 р. звернулася з заявою про встановлення факту смерті її чоловіка Сафронова. Вона зазначила, що в квітні 2020 р. її чоловік пішов з дому і більше не повернувся. Вислухавши Сафронову, суд ухвалив рішення про оголошення Сафронова померлим.

Чи правильно вчинив суд?

Завдання 2

Районний суд розглянув справу про обмеження дієздатності Попова. Суд встановив, що Попов в останні роки зловживав спиртними напоями і тим самим ставив свою родину у скрутне матеріальне становище. Однак суд відмовив у задоволенні заяви, зробивши посилення на наявність в інших членів родини заробітку й інших доходів, а також зроблене в ході судового засідання заяву Попова про те, що він надалі вживати спиртними напоями більше не буде.

Чи правомірне відмовлення на цих підставах у задоволенні вимог про обмеження дієздатності? Які обставини складають предмет доказування у даній справі?

Завдання 3

Казакова звернулася до суду із заявою про удочеріння Світлани у віці 12 років. Суддя, вислухавши в закритому судовому засіданні пояснення заявниці і розглянувши акт обстеження органом опіки і піклування умов її життя, ухвалив рішення про задоволення заяви.

Чи були допущені суддею помилки при розгляді даної справи? Які дії він повинен був зробити після прийняття заяви Козакової?

Завдання 4

Симонова звернулася до суду із заявою про встановлення факту перебування її на утриманні Портнова. У заяві вона вказала, що більше десяти років була з Портновим у фактичних шлюбних відносинах, не мала власного заробітку, розмір одержуваної нею пенсії не забезпечує прожиткового мінімуму. Суддя залишив заяву Симонової без руху.

Визначте підсудність даної справи. Чи були підстави для залишення заяви без руху?

Завдання 5

Сомова, після того, як суддя відмовив у прийнятті заяви про видачу судового наказу, звернулася до цього ж суду для повернення їй суми судового збору, який вона сплатила, подаючи заяву.

Суддею було зазначено, що оскільки у прийнятті її заяви було відмовлено, то згідно чинного законодавства внесена нею сума судового збору не повертається. Сомова не погодилась з цим.

Чи вірно пояснив суддя?

Завдання 6

Алябов звернувся до суду з заявою про встановлення факту участі у ліквідації аварії на Чорнобильській АЕС.

Які факти в даній справі не потребують доказування?

Тема 3. Судовий розгляд справ, що виникають із цивільних правовідносин

Завдання 1

В рішенні суду за позовом Діденка до Дроздюка було сказано: "Зобов'язати Дроздюка Г.П. повернути Діденку С.Ю. костюм, або якийсь інший одяг вартістю 6000 грн." Протягом року Дроздюк не повернув костюм Діденку, посилаючись в поясненні судовому виконавцеві, що йому незрозуміло, які речі належить передати Діденку замість костюма.

Які заходи повинен вжити судовий виконавець, щоб захистити права Діденка? Яким вимогам повинно відповідати судове рішення?

Завдання 2

Григоренко подав до суду заяву про те, що Громов, у якого він купив квартиру не виїжджає з неї вже 25 днів. В договорі купівлі-продажу зазначено, що Громов зобов'язується звільнити дану квартиру для Григоренка в межах розумного строку. Усною домовленістю між ними цей строк був встановлений в 10 днів. За словами Григоренка, Громов заперечив таку домовленість і зазначив, що вони чітко не оговорювали строк переїзду Громова, а на усній домовленості погодили, що Громов переїде з цієї квартири після того, як він придбає собі іншу квартиру в межах розумного строку.

Суддя, розглянувши таку заяву виніс ухвалу про відмову у прийнятті заяви. Після цього Григоренко хотів звернутися з такими самими вимогами у позовному провадженні, але суддя йому пояснив, що оскільки вони в договорі чітко не визначили строк виїзду Громова з квартири, що продана, то потрібно чекати.

Чи вірно вчинив суддя?

Завдання 3

Крилов, дізнавшись про те, що відносно нього було видано судом наказ про те, що він зобов'язаний повернути гроші Зуніну, в якого він їх позичав пів року тому за договором позики і вчасно не повернув, звернувся до суду з заявою про скасування такого судового наказу. Крилов пред'явив суду декілька розписок, де було зазначено, що він частину боргу вже повернув і Зунін її прийняв.

Після цього суддя скасував судовий наказ і зазначив в ньому також, що стягувач (Зунін) мав би право подавати цю заяву в тому разі, якби Крилов зовсім не повернув боргу, а оскільки Крилов вже частину боргу повернув, то і підстав для подання заяв на Зуніна немає.

Вирішіть справу. Чи вірно роз'яснив в ухвалі про скасування судового наказу суддя права стягувача?

Тема 4. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із сімейних правовідносин

Завдання 1

Висвітлити види доказів, які можуть бути подані в справах, що виникають із сімейних правовідносин.

Завдання 2

Потапова звернулася до суду з позовом про розірвання шлюбу та поділ майна. В позові вона зазначила, що автомобіль, який вона отримала за заповітом від батька, є її особистою приватною власністю, а тому має належати їй. Однак в суді чоловік заявив, що оскільки вона не мала посвідчення водія, автомобілем керував та розпоряджався чоловік, а тому при поділі майна автомобіль має перейти до нього.

Як має діяти суд у цій ситуації? Чи має право чоловік вимагати передачі йому автомобіля? Яке майно є особистою приватною власністю дружини та чоловіка?

Завдання 3

Вакуленко звернувся з позовом до суду про поділ квартири. В позові він зазначив, що квартиру хоч і придбано під час перебування у шлюбі, однак половину коштів на її придбання надав він, а половину – його батьки. Тож він вимагав передати квартиру саме йому і заперечував проти її поділу. *Чи підлягає позов задоволенню? Чи враховується судом зазначена умова при вирішенні цього питання? Яким чином Вакуленко може отримати квартиру в натурі?*

Тема 5. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із трудових правовідносин

Завдання 1

Висвітлити види доказів, які можуть бути подані в справах, що виникають із трудових правовідносин.

Завдання 2

Гусевій за відсутність на роботі без поважної причини на протязі більше ніж 3 години наказом директора фабрики було оголошено догану і з попередньої згод профспілки вона була звільнена за п. 4 ст. 40 КЗпП України. Вважаючи звільнення незаконним, Гусева звернулася до суду.

Як на вашу думку, суд вирішить суперечку?

Завдання 3

Директор підприємства відмовив раді трудового колективу у веденні колективних переговорів, оскільки на підприємстві існує професійна спілка. Під час судового розгляду спору виявилось, що загальні збори не уповноважували профспілку брати участь у веденні колективних переговорів.

Дайте правову оцінку ситуації, яке рішення має винести суд? Відповідь обґрунтуйте.

Тема 6. Судовий розгляд цивільних справ, що виникають із житлових правовідносин

Завдання 1

Сомов звернувся до суду з позовом до Єльченко про визнання права власності на будинок. Свої вимоги він обґрунтував тим, що спірний будинок він придбав у матері Єльченко - Смялякової - незадовго до її смерті. За будинок він сплатив їй 2000 грн. та став проживати у ньому, але часто від'їздив у відрядження, під час одного з яких Єльченко як спадкоємиця вселилась до будинку. В якості доказів купівлі будинку Сомов надав суду розписку Смялякової про отримання 2000 грн., довідку про відрядження та просив допитати в якості свідків сусідів, які були свідками при передачі грошей.

Визначте, що є предметом доказування в даній справі? Чи дотримався Сомов принципу допустимості засобів доказування? Які засоби доказування є допустимими у даній справі?

Завдання 2

Громадянин Довженко подав позов до державної адміністрації району міста до громадянина Спирти про визнання ордена недійсним та виселення його сім'ї з квартири. Позивач зазначив, що 1 вересня 2019 р. на підставі рішення державної адміністрації від 3 липня 2018 р. він одержав ордер на квартиру, і в березні 2020 р. по закінченні опоряджувальних робіт у квартирі його сім'я збиралася туди вселитися. 10 жовтня 2019 р. рішенням цієї ж державної адміністрації на цю квартиру було видано ордер Спирті який позивач просив визнати недійсним. Відмовляючи в позові Довженкові, суд послався на те,

що наймодавець вправі до заселення квартири скасувати або змінити своє рішення, що Довженко не мешкав у спірній квартирі і не уклав з житловим органом договору найму, не реалізувавши тим самим право на вселення. Оскаржуючи рішення, Довженко посилався на те, що після одержання ордера він з дружиною не вселявся, оскільки в будинку не працював ліфт та не було гарячого водопостачання.

Які права надає ордер на квартиру? Чи правильно вирішено спір судом?

Завдання 3

Громадянка Рудик та члени її родини подали позов до Київського заводу «Укрточмаш», виконком Шевченківської ради м. Києва та до громадянина Чурикова про визнання недійсним ордера, виданого останньому, і надання йому житлового приміщення, що звільнилося. Позивачка зазначала, що її сім'я з п'яти осіб у загальній квартирі займає дві кімнати площею 31,9 кв. м. У цій же квартирі звільнилися кімнати площею 27, 6 кв. м. Усі ці кімнати раніше склали одну чотирикімнатну квартиру. Всупереч будівельним правилам і санітарним нормам її було переобладнано на дві ізольовані квартири. Оскільки завод «Укрточмаш», на балансі якого перебуває будинок, відмовив у приєднанні звільнених кімнат, виконком Шевченківської районної ради за рішенням адміністрації та профкому заводу видав ордер на їх заселення сім'ї Чурикова. Який порядок надання житлового приміщення, в якому мешкають двоє або більше наймачів що звільнилося? Які правові наслідки наступають у разі самовільного переобладнання чи перепланування житлового приміщення?

Які рішення повинен ухвалити суд?

5.2. Підготовка рефератів

Загальні методичні рекомендації:

Реферат (доповідь) оформлюється у вигляді письмової роботи в обсязі 5-7 сторінок. Представляється на папері та електронному носії.

Приблизна тематика рефератів, доповідей (відповідно до структури навчальної дисципліни):

1. Сучасні аспекти підготовчого провадження у справах позовного провадження.
2. Письмові заяви учасників справи: новели чинного цивільно-процесуального законодавства.
3. Врегулювання спору за участю судді.
4. Види цивільного судочинства: поняття, зміст та їх характеристика.
5. Відкриття позовного провадження.
6. Актуальні проблеми розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із земельних правовідносин
7. Особливості представництва прав та інтересів особи у судовому процесі за чинним Цивільним процесуальним кодексом України.
8. Предмет доказування. Підстави звільнення від доказування.
9. Висновок експерта в галузі права у судовому процесі.
10. Перегляд судового рішення в порядку касаційного провадження.
11. Перегляд судових рішень за ново виявленими або виключними обставинами.

5.3. Орієнтовні тестові завдання для перевірки засвоєння теоретичного матеріалу

Загальні методичні поради:

Тестові завдання виконуються шляхом надання лише однієї правильної відповіді на запропоноване питання. Декілька правильних відповідей на питання не допускається.

1. Про залишення заяви про скасування судового наказу без розгляду чи про прийняття такої заяви до розгляду суд постановляє:

- А) ухвалу
- Б) рішення
- В) постанову

2. Боржник має право подати заяву про скасування судового наказу протягом _____ з дня отримання копії судового наказу та доданих до неї документів:

- А) п'яти днів
- Б) семи днів
- В) десяти днів

3. Передача справи з одного суду до іншого здійснюється на підставі:

- А) ухвали суду
- Б) постанови суду
- В) окремої ухвали суду

4. Позови, що виникають з приводу нерухомого майна, пред'являються до суду за місцезнаходженням:

- А) позивача
- Б) відповідача
- В) майна або основної його частини

5. Підсудність цивільних справ, у яких однією із сторін є суд або суддя цього суду, визначається:

- А) ухвалою судді суду вищої інстанції
- Б) окремою ухвалою судді суду вищої інстанції
- В) Державною судовою адміністрацією України

6. З питань, поновлення або продовження процесуальних строків, судом постановляється:

- А) постанова
- Б) ухвала
- В) рішення

7. Назвіть право, яким наділена третя особа, яка не заявляє самостійних вимог:

- А) заявляти клопотання
- Б) збільшувати розмір позовних вимог
- В) укладати мирову угоду

8. Процесуальне правонаступництво не допускається у разі:

- А) переведення боргу
- Б) уступки вимоги
- В) стягнення аліментів

9. До якого моменту дозволяється вступ правонаступника у цивільну справу?

- А) до попереднього судового засідання
- Б) на будь-якій стадії
- В) до набрання рішенням законної сили

10. За участю судді та двох присяжних розглядаються справи про:

- А) усиновлення
- Б) встановлення фактів, що мають юридичне значення
- В) відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі

11. Справи окремого провадження суд розглядає за участю:

- А) позивача та відповідача
- Б) заявника і заінтересованих осіб
- В) заявника і третіх осіб

12. За загальним правилом при ухваленні судом рішення у справах окремого провадження судові витрати:

- А) не відшкодовуються
- Б) відшкодовуються державою
- В) відшкодовуються частково

13. Підсудність справ про обмеження цивільної дієздатності чи визнання недієздатним громадянина України, який проживає за її межами, визначається за клопотанням заявника ухвалою судді:

- А) місцевого суду
- Б) суду апеляційної інстанції
- В) Верховного Суду України.

14. Заява про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи не може бути подана:

- А) органом опіки та піклування
- Б) наркологічним або психіатричним закладом
- В) органом національної поліції

15. Рішення суду про визнання фізичної особи недієздатною після набрання ним законної сили надсилається судом органу:

- А) ведення Державного реєстру виборців за місцем проживання фізичної особи
- Б) Державної реєстраційної служби
- В) державної реєстрації актів цивільного стану

16. Рішення суду про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності після набрання ним законної сили надсилається:

- А) органів опіки та піклування.
- Б) органу ведення Державного реєстру виборців за місцем проживання фізичної особи
- В) органам державної реєстрації актів цивільного стану

17. Усиновлення вважається здійсненим з дня:

- А) реєстрації рішення органом державної реєстрації актів цивільного стану
- Б) реєстрації рішення органом опіки та піклування
- В) набрання законної сили рішенням суду

18. Якщо з заяви про встановлення факту, що має юридичне значення, вбачається спір про право суддя:

- А) відмовляє у відкритті провадження у справі
- Б) залишає заяву без розгляду
- В) закриває провадження у справі

19. Якщо під час розгляду справи про встановлення факту, що має юридичне значення буде виявлено спір про право суд:

- А) закриває провадження у справі
- Б) залишає заяву без розгляду
- В) відмовляє у задоволенні заяви

20. Справа про визнання спадщини відумерлою розглядається судом з обов'язковим залученням до участі у справі:

- А) органів місцевого самоврядування за місцем відкриття спадщини
- Б) представників державної реєстраційної служби за місцем відкриття спадщини
- В) нотаріуса

21. Заява про надання психіатричної допомоги (про госпіталізацію особи до психіатричного закладу) у примусовому порядку розглядається судом з дня її надходження до суду протягом:

- А) 12 годин
- Б) 24 годин
- В) 48 годин

22. Заява про надання психіатричної допомоги (про психіатричний огляд) у примусовому порядку розглядається судом з дня її надходження до суду протягом:

- А) доби
- Б) двох днів
- В) трьох днів

23. Заява про надання психіатричної допомоги (про надання амбулаторної психіатричної допомоги) у примусовому порядку розглядається судом з дня її надходження до суду протягом:

- А) 5 днів
- Б) 10 днів
- В) 15 днів

24. У разі прийняття судом ухвали про відкриття наказного провадження, суд видає судовий наказ по суті заявлених вимог у:

- А) триденний строк з моменту її постановлення
- Б) п'ятиденний строк з моменту її постановлення
- В) десятиденний строк з моменту її постановлення

25. Судовий наказ має відповідати вимогам до виконавчого документа, встановленим Законом України:

- А) «Про виконавче провадження»
- Б) «Про порядок виконання судових рішень»
- В) «Про судові рішення»

26. Наказ набирає законної сили і суд видає його стягувачеві для пред'явлення до виконання у разі ненадходження від боржника заяви про скасування судового наказу протягом:

- А) трьох днів після закінчення строку на її подання
- Б) п'яти днів після закінчення строку на її подання
- В) семи днів після закінчення строку на її подання

27. Заява про скасування судового наказу розглядається судом протягом _____ з дня постановлення ухвали про прийняття такої заяви до розгляду у відкритому судовому засіданні:

- А) п'яти днів
- Б) семи днів
- В) десяти днів

28. Якщо від відповідача надійшло до початку з'ясування обставин у справі заперечення проти вирішення спору в суді у зв'язку з існуванням договору між сторонами про передачу спору на розгляд третейського суду суд

- А) залишає заяву без розгляду
- Б) закриває провадження у справі
- В) зупиняє провадження у справі

29. Що є об'єктом апеляційного оскарження:

- А) рішення і ухвали суду першої інстанції
- Б) ухвали апеляційних судів
- В) рішення комісій по трудових справах

30. Чи підлягає оскарженню ухвала судді про повернення апеляційної скарги:

- А) ні
- Б) так, в касаційному порядку
- В) так, в апеляційному порядку

31. Цивільна справа після її розгляду в порядку апеляційного провадження направляється до:

- А) Верховного Суду України
- Б) Апеляційного суду України
- В) суду першої інстанції, який її розглядав

32. Протягом якого строку суддя-доповідач вчиняє дії по підготовці справи до розгляду в суді апеляційної інстанції:

- А) 5 днів
- Б) 10 днів
- В) 15 днів

33. Який максимальний строк встановлює ЦПК для призначення справи до розгляду після закінчення підготовчих дій в суді апеляційної інстанції:

- А) 7 днів
- Б) 10 днів
- В) 15 днів

34. Чи має право позивач відмовитися від позову в суді апеляційної інстанції:

- А) так, але лише за згодою особи, яка подала апеляційну скаргу
- Б) ні

В) так

35. Чи мають право сторони укласти мирову угоду в суді апеляційної інстанції:

А) так, якщо така угода затверджена апеляційним судом

Б) ні

В) так

36. Протягом якого строку після закінчення апеляційного провадження цивільна справа направляється до суду першої інстанції:

А) 5 днів

Б) 7 днів

В) 10 днів

37. Рішення суду апеляційної інстанції набирає законної сили:

А) через 15 днів з моменту їх проголошення

Б) після закінчення строку на касаційне оскарження

В) з моменту їх проголошення

38. Яка з перерахованих ухвал не може бути оскаржена в апеляційному порядку окремо від рішення суду:

А) про відмову у відкритті провадження у справі

Б) про оголошення перерви у судовому засіданні

В) про зупинення провадження по справі

39. При розірванні шлюбу за спільною заявою подружжя, яке має дітей, суд ухвалює рішення про розірвання шлюбу після спливу:

А) десяти днів від дня подачі заяви

Б) одного місяця від дня подачі заяви

В) двох місяців від дня подачі заяви

40. Поняттям «родичі», яке вживається в Сімейному кодексі України охоплюються такі особи:

А) баба, дід, прабаба, прадід, повнорідні брат і сестра

Б) дядько, тітка

В) двоюрідний брат та сестра, племінник, племінниця

41. Дитина, покинута в пологовому будинку може бути усиновлена після досягнення нею:

А) одномісячного віку

Б) двомісячного віку

В) шестимісячного віку

42. До вимоги про поділ майна, заявленої після розірвання шлюбу позовна давність:

А) становить один рік

Б) становить три роки

В) не застосовується

43. Документом, що засвідчує факт розірвання шлюбу судом, є:

А) ухвала суду про розірвання шлюбу, яка набрало законної сили

Б) рішення суду про розірвання шлюбу, яке набрало законної сили

В) Свідоцтво про розірвання шлюбу

44. Загальний строк розгляду цивільних справ що виникають з сімейних правовідносин становить:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

45. Капітальний ремонт житла, переданого у найм, якщо інше не встановлено договором зобов'язаний здійснювати:

- А) наймач
- Б) наймодавець
- В) житлово-експлуатаційна організація

46. Загальний строк розгляду цивільних справ що виникають з житлових правовідносин становить:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

47. У разі неявки без поважних причин на судовий розгляд відповідача у справі про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням суд:

- А) ухвалює заочне рішення
- Б) оголошує розшук відповідача
- В) залишає позовну заяву без розгляду

48. Строк розгляду справ про стягнення аліментів становить:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

49. За загальним правилом суд допускає негайне виконання рішень у справі про стягнення аліментів у межах суми платежу за:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

50. Апеляційна скарга на рішення суду про стягнення аліментів подається протягом:

- А) п'яти днів з дня його проголошення
- Б) десяти днів з дня його проголошення
- В) двадцяти днів з дня його проголошення

51. Якщо заява про визнання батьківства не може бути подана особисто, вона може бути подана через представника або надіслана поштою, за умови її:

- А) нотаріального засвідчення
- Б) посвідчення органом державної реєстрації актів цивільного стану
- В) посвідчення органом опіки та піклування

52. Рішення суду про розірвання шлюбу після набрання ним законної сили надсилається судом до:

- А) органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації шлюбу

- Б) органу державної реєстрації актів цивільного стану за місцем ухвалення рішення
- В) Державного реєстру актів цивільного стану громадян

53. Спір між батьками щодо прізвища дитини може вирішуватися:

- А) лише органом опіки
- Б) лише судом
- В) органом опіки та піклування або судом

54. Спір між батьками щодо імені дитини може вирішуватися:

- А) лише органом опіки
- Б) лише судом
- В) органом опіки та піклування або судом

55. Якщо мати та батько, які проживають окремо, не дійшли згоди щодо того, з ким із них буде проживати малолітня дитина, спір між ними може вирішуватися:

- А) лише органом опіки
- Б) лише судом
- В) органом опіки та піклування або судом

56. Поновлення батьківських прав неможливе, якщо на час розгляду справи судом дитина досягла:

- А) 18 років
- Б) 16 років
- В) 14 років

57. Той із батьків, разом з яким проживає дитина, має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів у розмірі:

- А) 30 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку
- Б) 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку
- В) 70 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку

58. Аліменти на дитину присуджуються за рішенням суду від дня:

- А) пред'явлення позову
- Б) набрання рішення законної сили
- В) спливу строку на апеляційне оскарження рішення суду

59. Аліменти на дитину у разі подання заяви про видачу судового наказу присуджуються:

- А) із дня подання такої заяви
- Б) з набранням судовим наказом законної сили
- В) зі спливом строку на апеляційне оскарження судового наказу

60. У разі виникнення заборгованості з вини особи, яка зобов'язана сплачувати аліменти за рішенням суду, одержувач аліментів має право на стягнення неустойки (пені) у розмірі одного відсотка суми несплачених аліментів за кожен день прострочення але не більше:

- А) 100 відсотків заборгованості
- Б) 75 відсотків заборгованості
- В) 50 відсотків заборгованості

61. Усиновлення дитини може бути проведено без згоди повнолітніх батьків, якщо судом буде встановлено, що вони, не проживаючи з дитиною без поважних причин:

- А) понад шість місяців
- Б) понад одного року
- В) понад двох років

62. Загальний строк звернення працівника до місцевого суду із заявою про вирішення трудового спору становить:

- А) один місяць з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права
- Б) три місяці з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права
- В) шість місяців з дня, коли він дізнався або повинен був дізнатися про порушення свого права

63. Строк звернення працівника до місцевого суду із заявою про вирішення трудового спору у справах про звільнення становить:

- А) один місяць з дня вручення копії наказу про звільнення
- Б) три місяці з дня вручення копії наказу про звільнення
- В) шість місяців з дня вручення копії наказу про звільнення

64. У разі порушення законодавства про оплату праці працівник має право звернутися до суду з позовом про стягнення належної йому заробітної плати:

- А) протягом шести місяців з дня вручення копії наказу про звільнення
- Б) протягом одного року з дня вручення копії наказу про звільнення
- В) обмеження строків не існує

65. Для звернення власника або уповноваженого ним органу до суду в питаннях стягнення з працівника матеріальної шкоди, заподіяної підприємству, установі, організації, встановлюється строк в:

- А) шість місяців з дня виявлення заподіяної працівником шкоди
- Б) один рік з дня виявлення заподіяної працівником шкоди
- В) три роки з дня виявлення заподіяної працівником шкоди

66. У разі пропуск строку звернення до суду за вирішенням трудового спору суд:

- А) відмовляє у прийнятті заяві від працівника
- Б) встановлює працівнику додатковий строк для обґрунтування причин пропуску строку
- В) не має право відмовити у прийнятті відповідної заяви працівнику

67. За загальним правилом рішення місцевого суду щодо розгляду трудових справ набирає законної сили:

- А) з моменту його проголошення
- Б) після закінчення строку для подання апеляційної скарги
- В) після закінчення строку для подання касаційної скарги

68. Загальний строк розгляду цивільних справ що виникають з житлових правовідносин становить:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

69. Строк розгляду справ про поновлення на роботі становить:

- А) один місяць

- Б) два місяці
- В) три місяці

70. За загальним правилом суд допускає негайне виконання рішень у справі про присудження працівникові виплати заробітної плати, але не більше ніж за:

- А) один місяць
- Б) два місяці
- В) три місяці

71. Апеляційна скарга на рішення суду про поновлення на роботі подається протягом:

- А) п'яти днів з дня його проголошення
- Б) десяти днів з дня його проголошення
- В) двадцяти днів з дня його проголошення.

72. Спори, про поділ квартири, що є об'єктом права спільної сумісної власності розглядаються в суді за:

- А) місцезнаходженням нерухомого майна
- Б) за місцем проживання одного із подружжя
- В) за місцезнаходженням органу реєстраційної служби

73. Спори про визнання недійсними договорів купівлі-продажу, міни, дарування будинку розглядаються в суді за:

- А) місцем укладання договору
- Б) місцезнаходження нерухомого майна
- В) місцем проживання однієї зі сторін договору

74. Член сім'ї власника житла втрачає право на користування цим житлом у разі відсутності члена сім'ї без поважних причин понад:

- А) шість місяців
- Б) один рік
- В) три роки

75. Не може бути примусово стягнуте (відчужене без згоди власника) нерухоме житлове майно, яке вважається предметом застави та/або предметом іпотеки, якщо таке майно виступає як забезпечення зобов'язань громадянина України за споживчими кредитами, наданими йому в іноземній валюті за умови, що загальна площа такого нерухомого житлового майна (житлового будинку) не перевищує:

- А) 150 кв. метрів
- Б) 200 кв. метрів
- В) 250 кв. метрів

7. Методи навчання та контролю

Під час освітнього процесу використовуються наступні методи навчання: словесні, наочні, практичні, інноваційні. Методи контролю – усне та письмове опитування, практична перевірка, тестовий контроль тощо.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

8.1. Оцінювання результатів поточної роботи (завдань, що виконуються на практичних, семінарських та консультаціях, результати самостійної роботи осіб, що навчаються) рекомендується проводити за критеріями:

Завдання, задачі, роботи (у % від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково або невчасно, а відповідь містить суттєві помилки методичного характеру;
- 60% - завдання виконано повністю, але невчасно, а відповідь містить суттєві помилки у розрахунках або в методиці;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте відповідь містить окремі несуттєві недоліки (розмірності, висновки, оформлення тощо);
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

8.2. Ситуаційні справи, конкретні ситуації та інші завдання творчого характеру (% від кількості балів, виділених на завдання із заокругленням до цілого числа):

- 0% - завдання не виконано;
- 40% - завдання виконано частково, висновки не аргументовані і не конкретні, звіт підготовлено недбало;
- 60% - завдання виконано повністю і вчасно, висновки містять окремі недоліки, судження особи, що навчається не достатньо аргументовані, звіт підготовлено з незначним відхиленням від вимог;
- 80% - завдання виконано повністю і вчасно, проте висновки містять окремі несуттєві недоліки несистемного характеру;
- 100% - завдання виконано правильно, вчасно і без зауважень.

Форми поточного та підсумкового контролю

Для ефективної перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують наступні методи контролю:

- 1) метод усного контролю;
- 2) метод письмового контролю;
- 3) метод тестового контролю;
- 4) метод програмованого контролю.

Для перевірки рівня засвоєння здобувачами знань, умінь і навичок з навчальної дисципліни використовують наступні форми контролю:

1) **Поточний контроль успішності** – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу та відповідно до силабусу. Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувачів щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

2) **Підсумковий контроль** – контроль навчальних досягнень здобувачів з метою оцінки якості освоєння ними програми навчальної дисципліни, що проводиться в період проміжної атестації у формі заліку або іспиту. Мета підсумкового контролю – виявити засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

8.3. Рейтингова система оцінювання результатів навчання

8.3.1. Нормативне підґрунтя встановлення рейтингу компетентності здобувачів

Нормативним підґрунтям встановлення рейтингу компетентності є Закон України «Про вищу освіту». Відповідно до статті 50 Закону України «Про вищу освіту» формами організації освітнього процесу є: 1) навчальні заняття; 2) самостійна робота; 3) практична підготовка; 4) контрольні заходи.

Розподіл балів, з яких формується рейтинг компетентності здобувача, відбувається між поточним контролем (60 балів) та підсумковим контролем (40 балів).

8.3.2. Рейтинг компетентності здобувачів з навчальної дисципліни

Рейтинг компетентності з навчальної дисципліни, що забезпечуються кафедрою включає *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) та *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи). Що відповідає пропорції за 100-бальною шкалою.

Якщо здобувач виявляє бажання займатися науковою роботою то йому додатково до підсумкового рейтингу компетентності з дисципліни можуть бути зараховані *бали наукової роботи*. У разі зарахування додаткових балів за результатами наукової роботи загальний рейтинг компетентності здобувача з навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів¹.

Якщо сумарний рейтинг компетентності здобувача складає менше 60 балів він вважається таким, що має академічну заборгованість.

¹Тобто даний рейтинг є додатковим і у разі перевищення 100 бальної шкали зменшується на ту кількість балів які її перевищують. Наприклад, *рейтинг компетентності з навчальної роботи* (аудиторна робота та самостійна робота) – 55 балів, *рейтинг компетентності з підсумкового контролю* (контрольні заходи) – 35 балів, *рейтингові бали за наукову роботу* – 20 балів, сума $55+35+20=110$, *загальний рейтинг компетентності здобувача вищої освіти* - 100 балів.

8.3.2.1. Рейтинг з навчальної роботи здобувача

Відповідно до структури навчального плану навчальна робота складається з аудиторної роботи (лекційні, семінарські, практичні заняття) і самостійної роботи.

Оцінювання компетентності з навчальної роботи здобувача з дисципліни здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 2 до 5 (табл. 1).

Таблиця 1

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)	Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
	залік	
Мах 60%	Мах 40%	Мах 100%
Тема 1. Тема 2. Тема 3. ... Тема 6. Самостійна робота		

Важливо пам'ятати, що бали це не число, що отримуються в результаті вимірювань і обчислень, а приписане оціночне судження. Виставляючи бали, науково-педагогічний працівник має їх обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 2).

Таблиця 2

Характеристика оцінювання рівня компетентності здобувача

Бали	Критерій оцінювання компетентності
2 ²	Незадовільний рівень компетентності. У здобувача відсутні знання навчального матеріалу або він відмовляється відповідати на запитання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач має <i>фрагментарні знання</i> , що базуються на попередньому досвіді. Не здатен формулювати визначення понять, класифікаційні критерії та тлумачити їхній зміст. Не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань.
3	Достатній рівень компетентності. Здобувач має <i>базові знання</i> з навчальної дисципліни. Формулює юридичні поняття, класифікаційні критерії, але допускає інтерпретаційні помилки. Може виокремити ознаки явища та їх охарактеризувати (риси, властивості, аспекти). Відповідь надається за одним джерелом навчальної літератури. При відтворенні знань застосовує репродуктивний тип мислення, відсутнє системне викладення навчального матеріалу. Не вміє доказово обґрунтовувати свої судження, допускає неточності при використанні знань для вирішення практичних завдань.
4	Добрий рівень компетентності. Здобувач має <i>грунтовні знання</i> навчального матеріалу, але під час відповіді допускає незначні помилки. Володіє категоріально-понятійним апаратом та здатен використовувати знання для вирішення практичних завдань. Може охарактеризувати склад (зміст) явища (або внутрішню побудову явища) та його елементів. Може обґрунтувати призначення явища, яке конкретизується у його функціях (напрямах впливу на інші явища). Може навести подібність та відмінність з іншими спорідненими та протилежними явищами. Відповідь надається за декількома джерелами навчальної літератури, з посиланням на нормативно-правові акти та наведенням прикладів. При відтворенні знань застосовує продуктивний тип мислення.
5	Відмінний рівень компетентності. Здобувач має <i>системні знання</i>

²Здобувачу слід пам'ятати, що отримання зазначеного балу негативно впливає на загальний рейтинг компетентності і може привести до академічної заборгованості.

	глибоко і повно засвоїв увесь навчальний матеріал, в якому легко орієнтується, володіє категоріально-понятійним апаратом, вміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Може навести особливості інтерпретації правових явищ в різних теоріях, загальне та відмінне в різних позиціях вчених, як в національному так і в міжнародному та європейському праві (в межах часу, предмету, простору). Здатен обґрунтувати перспективи розвитку правових явищ в Україні. Відповідь надається на основі знань державних програм, концепцій, проектів нормативно-правових актів, а також наукових досліджень вітчизняних та закордонних вчених. Даний рівень компетентності передбачає грамотний, логічний виклад відповіді (як в усній, так і в письмовій формі), якісне зовнішнє оформлення. При відтворенні знань застосовує евристичний тип мислення.
--	--

Рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача з дисципліни, визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача, отриманого на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни та помноженого на коефіцієнт K_1 ($K_1=60:5=12$) з округленням результату до цілого числа.

Середній бал здобувача визначається шляхом додавання усіх балів отриманих на семінарських та практичних заняттях з урахуванням роботи на лекційних заняттях та самостійної роботи протягом опанування навчальної дисципліни, поділених на кількість відповідей здобувача з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)³. При визначенні середнього балу здобувача необхідною умовою його зарахування є те, що відповідні бали мають бути отримані здобувачем не менше як на 50% занять з навчальної роботи. У разі не виконання зазначеної умови або коли середньоарифметичний бал здобувача менший 2,5 здобувач вважається таким, що має академічну заборгованість яку зобов'язаний ліквідувати шляхом відпрацювання тем програми навчальної дисципліни з яких не має відповідних балів.

8.3.2.2. Рейтинг з підсумкового контролю здобувачів

Відповідно до навчального плану підсумковий контроль із навчальної дисципліни «Особливості розгляду окремих категорій цивільних справ», що забезпечуються кафедрою передбачений у формі заліку для денної форми навчання.

Підсумковий контроль із перевірки компетентності з навчальних дисциплін, що забезпечуються кафедрою складається письмово або усно за білетами підсумкового контролю які пропонуються здобувачу. Максимальна кількість балів з підсумкового контролю здобувачів становить 40 балів.

Кількість білетів підсумкового контролю має перевищувати кількість здобувачів у навчальній групі не менше ніж на 5 одиниць. Кількість питань в білеті підсумкового контролю з навчальних дисциплін визначається кафедрою з урахуванням специфіки дисципліни⁴.

Оцінювання компетентності здобувача під час підсумкового контролю здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне питання. Виставляючи рівень

³Наприклад, з дисципліни навчальним планом передбачено 5 семінарських та практичних занять. Для того щоб не мати академічної заборгованості здобувач має відповідати більше ніж на 50% занять тобто на 3 парах. Отже, виконуючи зазначену вимогу він працював на першому занятті і отримав 3 бали, на другому занятті він не підготувався і отримав 2 бали (які в подальшому пересклав на 4), на третьому занятті здобувач був відсутній з поважної причини, отримав «Н», яку в подальшому пересклав на 3 бали, на останньому – 4 бали. Середньоарифметичний бал складає загальна сума балів поділена на кількість оцінок $(3+2+4+3+4):5=3,2$. Відповідно рейтинг компетентності з навчальної роботи здобувача буде $3,2 \times 12 = 38,4 \approx 38$.

⁴Наприклад, два теоретичних питання, одне практичне, одне питання з переліку питань що виноситься на самостійну роботу.

компетентності, науково-педагогічний працівник має його обґрунтувати, керуючись логікою та існуючими критеріями (табл. 2).

Рейтинг компетентності з підсумкового контролю здобувача визначається шляхом встановлення середньоарифметичного балу здобувача отриманого за кожне питання білету підсумкового контролю помножене на коефіцієнт K_2 ($K_2=40:5=8$) з округленням результату до цілого числа.

Середньоарифметичний бал здобувача з підсумкового контролю визначається шляхом додавання усіх балів отриманих за кожне питання білету підсумкового контролю поділених на кількість питань білету з округленням результату до десятих (наприклад 3,8 або 4,5)⁵.

8.3.3. Рейтинг наукової роботи здобувача

За результатами семестрової наукової роботи здобувача його рейтинг компетентності з дисципліни може бути підвищений з урахуванням рівнів результативності такої роботи.

Рейтингові бали за наукову роботу здобувачів нараховуються з урахуванням рівнів результативності цієї роботи. Відповідні значення рівнів та додаткові бали визначаються згідно з таблицею (табл. 3).

Таблиця 3

Характеристика оцінювання рівня творчих досягнень здобувача

Результати творчої роботи здобувача	Рівень результативності та додаткові бали
Стаття у факультетському (інститутському) збірнику, призове місце на конкурсі наукових робіт здобувачів (здобувачів, студентів) факультету (інституту), приз за експонат на виставці здобувачських (студентських) робіт, доповідь на факультетській (інститутській) науковій конференції та ін.	I рівень, факультетський (інститутський) – 5 балів
Ті ж досягнення на заходах академічного рівня, прийняття до розгляду заявки на патент та ін.	II рівень, академічний – 10 балів
Ті ж досягнення на заходах міжвузівського рівня чи МОН, МВС декілька досягнень II рівня, участь у республіканських виставках, національних олімпіадах, отримання державного патенту, заявка на закордонне патентування.	III рівень, міністерський, міжвузівський – 15 балів
Статті в міжнародних збірниках та журналах, доповіді на міжнародних конференціях і семінарах, участь у міжнародних олімпіадах, конкурсах та виставках, отримання закордонного патенту.	IV рівень, міжнародний – 20 балів

⁵Наприклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів, за четверте 2 бали. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((3+4+5+2)\div 4)\times 8 = 28$. Або інший приклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 3 бали, за друге 4 бали, за третє 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((3+4+5)\div 3)\times 8 = 32$. Або ще приклад, здобувач відповідаючи на білет підсумкового контролю за перше питання отримав 4 бали, за друге 5 балів. Відповідно його загальний рейтинг з підсумкового контролю за результатами складання екзамену буде $((4+5)\div 2)\times 8 = 36$.

8.4. Фіксація результатів компетентності здобувача

Для занесення результатів компетентності здобувача у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача використовується таблиця співвідношення між рейтингом здобувача та ECTS оцінками (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна та з урахуванням дистанцій

9.1. Під час проведення занять в очному (offline) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

інтерактивні, мультимедійні проектори, комп'ютери, планшети, інтерактивна дошка.

9.2. Під час проведення занять в змішаний (blended) режимі використовуються наступні засоби програмного забезпечення:

доступ до дистанційних навчальних курсів дисциплін на офіційному вебпорталі НАВС через мережу Інтернет.

9.3 Під час проведення занять без очної складової в дистанційному режимі (online) за вибором викладача використовується:

програмне забезпечення через мережу Інтернет.

10. Перелік контрольних питань по темам

Перелік контрольних питань формується відповідно до структури програми навчальної дисципліни і містить наступні питання:

1. Цивільна юрисдикція.
2. Предметна та суб'єктна юрисдикція.
3. Інстанційна юрисдикція.
4. Територіальна юрисдикція (підсудність).
5. Склад суду. Відводи.
6. Учасники судового процесу.
7. Докази та доказування.
8. Показання свідків.

9. Письмові докази.
10. Речові докази.
11. Електронні докази.
12. Висновок експерта.
13. Висновок експерта у галузі права.
14. Належність і допустимість доказів.
15. Достовірність та достатність доказів.
16. Підстави, способи і порядок забезпечення доказів.
17. Процесуальні строки.
18. Судові виклики і повідомлення.
19. Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.
20. Підстави і види забезпечення позову.
21. Письмові заяви учасників справи.
22. Відкриття провадження у справі.
23. Врегулювання спору за участю судді.
24. Відмова позивача від позову. Мирова угода.
25. Розгляд справи по суті.
26. Розгляд справи у порядку спрощеного провадження.
27. Поняття та особливості процесуальної форми наказного провадження.
28. Особливості розгляду справ про стягнення нарахованої, але не виплаченої працівникові суми заробітної плати та середнього заробітку за час затримки розрахунку.
29. Особливості розгляду справ про компенсацію витрат на проведення розшуку відповідача, боржника, дитини або транспортних засобів боржника.
30. Особливості розгляду справ про стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення з урахуванням індексу інфляції та трьох відсотків річних, нарахованих заявником на суму заборгованості.
31. Особливості розгляду справ про стягнення аліментів, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб.
32. Особливості розгляду справ про стягнення аліментів на дитину у твердій грошовій сумі в розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб.
33. Розгляд судом справ про повернення вартості товару неналежної якості, якщо є рішення суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола споживачів.
34. Особливості розгляду справ про стягнення заборгованості за договором (іншим, ніж про надання житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення) в порядку наказного провадження.
35. Поняття та особливості процесуальної форми окремого провадження.
36. Особливості розгляду справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою чи оголошення її померлою.
37. Особливості розгляду справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі.
38. Особливості розгляду справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення.
39. Особливості розгляду справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності.
40. Особливості розгляду справ про надання особі психіатричної допомоги в примусовому порядку.

41. Особливості розгляду справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи.
42. Особливості розгляду справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність.
43. Особливості розгляду справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу.
44. Особливості розгляду справ про визнання спадщини відумерлою.
45. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із сімейних правовідносин.
46. Особливості розгляду справ про розірвання шлюбу.
47. Особливості розгляду справ про визнання шлюбу недійсним.
48. Особливості розгляду справ про визначення правового режиму майна подружжя та його розподіл.
49. Особливості розгляду справ про стягнення аліментів.
50. Особливості розгляду справ про встановлення батьківства (материнства).
51. Особливості розгляду справ про оспорування батьківства (материнства).
52. Особливості розгляду справ, пов'язаних з вихованням дітей.
53. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із житлових правовідносин.
54. Особливості розгляду справ про визнання права користування жилим приміщенням.
55. Особливості розгляду справ про визнання особи такою, що втратила право користування жилим приміщенням.
56. Особливості розгляду справ про стягнення плати з наймачів.
57. Особливості розгляду справ, пов'язаних з перебудовою і переплануванням жилих приміщень.
58. Особливості розгляду справ про обмін жилого приміщення.
59. Особливості розгляду справ про виселення з гуртожитків.
60. Особливості розгляду справ, пов'язаних з приватизацією жилих приміщень.
61. Особливості розгляду справ про виділ частки з будинку (поділ будинку), що є спільною власністю (частковою чи сумісною).
62. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із земельних правовідносин.
63. Особливості розгляду і вирішення цивільних справ, які виникають із трудових правовідносин.
64. Особливості розгляду справ про поновлення на роботі.
65. Особливості розгляду справ про стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу.
66. Особливості розгляду справ про визнання необґрунтованими дисциплінарних стягнень.
67. Особливості розгляду справ про стягнення з працівника матеріальної шкоди, заподіяної підприємству, установі, організації.
68. Особливості перегляду судових рішень в порядку апеляційного оскарження.
69. Особливості перегляду судових рішень в порядку касаційного оскарження.
70. Особливості перегляду судових рішень за нововиявленими або виключними обставинами.

11. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
3. Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» від 5 липня 2012 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
4. Закон України «Про виконавче провадження» від 2 червня 2016 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
5. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» від 23 лютого 2006 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
6. Закон України «Про забезпечення права на справедливий суд» від 12 лютого 2015 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
7. Закон України «Про міжнародне приватне право» від 23 червня 2005 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
8. Закон України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» від 22 вересня 2011 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
9. Закон України «Про прокуратуру» від 14 жовтня 2014 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
10. Закон України «Про судовий збір» від 8 липня 2011 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
11. Закон України «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
12. Закон України «Про третейські суди» від 11 травня 2004 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
13. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» від 23 грудня 1997 р. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
14. Закон України «Про безоплатну правову допомогу» від 2 червня 2011 року. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>
15. Інструкція з діловодства в апеляційному загальному суді, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 6 січня 2006 р. № 1 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 5. – С. 266. – Ст. 266.
16. Інструкція з діловодства в місцевому загальному суді, затверджена наказом Державної судової адміністрації України від 27 червня 2006 р. № 68 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 31. – С. 273. – Ст. 2266.
17. Порядок проведення виконавчих дій з організації примусового виконання рішень, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 2 квітня 2012 р. № 512/5 // Офіційний вісник України. – 2012. – № 27. – С. 23. – Ст. 1018.
18. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 2 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства при розгляді справ у суді першої інстанції» // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 8. – С. 3.
19. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 12 червня 2009 р. № 5 «Про застосування норм цивільного процесуального законодавства, що регулюють провадження у справі до судового розгляду» // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 7. – С. 4–8.
20. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 18 грудня 2009 р. № 14 «Про судові рішення у цивільній справі» // Вісник Верховного Суду України. – 2010. – № 1. – С. 4.
21. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 22 грудня 2006 р. № 9 «Про практику застосування судами цивільного процесуального законодавства при розгляді заяв про забезпечення позову» // Бізнес: законодавство та практика. – 2007. – № 7. – С. 3.

22. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2008 р. № 12 «Про судову практику розгляду цивільних справ в апеляційному порядку» // Вісник Верховного Суду України. – 2008. – № 11.

23. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 27 лютого 2009 р. № 1 «Про судову практику у справах про захист гідності та честі фізичної особи, також ділової репутації фізичної та юридичної особи» // Вісник Верховного Суду України. – 2009. – № 3. – С. 7.

24. Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30 березня 2007 р. № 3 «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 5. – С. 7.

25. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30 вересня 2011 р. № 10 «Про судову практику в цивільних справах про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб» // Бізнес-Бухгалтерія-Право. Податки. Консультації. – 2011. – № 45. – С. 28.

26. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 30 вересня 2011 р. № 11 «Про судову практику застосування статей 353– 360 Цивільного процесуального кодексу України» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11>.

27. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 23 грудня 2011 р. № 14 «Про практику розгляду судами заяв у порядку наказного провадження» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-11>.

28. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 19 грудня 2014 р. № 13 «Про застосування судами міжнародних договорів України при здійсненні правосуддя» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0013740-14>.

29. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 р. № 11 «Про деякі питання дотримання розумних строків розгляду судами цивільних, кримінальних справ і справ про адміністративні правопорушення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0011740-14>.

30. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 р. № 10 «Про застосування судами законодавства про судові витрати у цивільних справах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0010740-14>.

31. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 17 жовтня 2014 р. № 10 «Про практику розгляду судами скарг на рішення, дії або бездіяльність державного виконавця чи іншої посадової особи державної виконавчої служби під час виконання судових рішень у цивільних справах» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0006740-14>.

32. Постанова Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 14 червня 2012 р. № 10 «Про судову практику розгляду цивільних справ у касаційному порядку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0014740-12>.

33. Лист Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ від 01.08.2013 «Аналіз судової практики застосування Закону України "Про забезпечення реалізації житлових прав мешканців гуртожитків" [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>

Додаткова література

1. Flaga-Gieruszynska K. Informatization in civil proceedings in Poland / Kinga Flaga-Gieruszynska // SCIENCIA VINCEMUS! Наукою переможемо! : Друга міжнар. наук.-практ. конф. «Нотаріат, адвокатура, суд, виконавче провадження: актуальні проблеми», присвяч. 5-річчю створення кафедри нотаріального та виконавчого процесу і адвокатури Київського національного університету імені Тараса Шевченка / [редкол. : Фурса С. Я., Дерій О. О., Нікітюк О. М.]. – К. : ЦУЛ, 2016. – С. 83–86.
2. Абрамов С. Н. Гражданский процесс : [учеб. для юрид. ин-тов и юрид. фак. ун-тов] / С. Н. Абрамов, В. П. Чапурский, З. И. Шкундин ; общ. ред. С. Н. Абрамова. – М. : Юрид. изд-во М-ва юстиции СССР, 1948. – 484 с.
3. Фурса С. Докази і доказування у цивільному процесі : [наук.-практ. посіб.] / С. Фурса, Т. Цюра. – К. : Вид. Фурса С. Я. ; КНТ, 2005. – 256 с.
4. Безпалько І.Л. Завдання сучасного процесуального права України // Людина, суспільство і держава в умовах реформ та інновацій: зб. Матеріалів Між нар.юрид.наук.-практ. конф.: тези наук.доп.: (25 лютого 2016 р.), www.LegalActivity.com.ua. / [відп. за вип. Зварич Н.І.]. – Київ: МЮНПІК «Актуальна юриспруденція»; АртЕк, 2016. – С.127-130.
5. Бичкова С. С. Окремі аспекти участі адвоката в цивільному процесі України / С. С. Бичкова, Г. В. Чурпіта // Бюлетень Міністерства юстиції України. – К. : Логос, 2014. – № 9 (155). – С. 116–122.
6. Бичкова С. С. Процесуальна термінологія: проблеми уніфікації / С. С. Бичкова, Г. В. Чурпіта // Судова апеляція. – 2013. – № 1. – С. 18–24.
7. Бичкова С. С. Судова юрисдикція як наукова проблема / С. С. Бичкова // Правова доктрина України : у 5 т. – Х. : Право, 2013. – Т. 3 : Доктрина приватного права : [моногр.] / [Кузнєцова Н. С., Харитонов О. Є., Майданик Р. А. та ін.] ; за заг. ред. Н. С. Кузнєцової. – С. 728–743.
8. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження : [моногр.] / С. С. Бичкова. – К. : Атіка, 2011. – 420 с.
9. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний правовий статус осіб, які беруть участь у справах позовного провадження : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.03 / С. С. Бичкова. – К., 2011. – 519 с.
10. Бичкова С. С. Цивільний процесуальний статус осіб, які беруть участь у справах позовного та окремого провадження (порівняльна характеристика) / С. С. Бичкова, Г. В. Чурпіта // Приватне право і підприємництво : зб. наук. пр. / [редкол. : Крупчан О. Д. (гол. ред.) та ін.]. – К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2013. – Вип. 12. – С. 63–67.
11. Братель О. Позов – цивільний процесуальний та матеріально-правовий юридичний факт // Підприємництво, господарство і право: щомісячний науково-практичний юридичний журнал / Н.-д. ін-т приватного права і підприємництва ім. академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України ; ТОВ "Гарантія". – Київ, 2016. – № 1 (239). – С. 3-10.
12. Васильєв С. В. Порівняльний судовий процес : [підруч.] / С. В. Васильєв. – К. : Алерта, 2015. – 352 с.
13. Ганкевич О. М. Судочинство у справах про визнання батьківства, материнства та його оспорювання : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О. М. Ганкевич. – К., 2015. – 20 с.
14. Дузінкевич Т. І. Повноваження суду першої інстанції цивільної юрисдикції : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / Т. І. Дузінкевич. – Івано-Франківськ, 2015. – 279 с.
15. Елисейкин П. Ф. Особенности судебного рассмотрения отдельных категорий гражданских дел : [учеб. пособ.] / П. Ф. Елисейкин. – Ярославль, 1974. – 36 с.
16. Єфімов О. Правові засади підсудності цивільних справ / О. Єфімов // Юридична Україна. – 2015. – № 6. – С. 29–39.

17. Зайвий Т. В. Співвідношення понять «вид цивільного судочинства», «вид провадження» та «порядок розгляду певних категорій цивільних справ» / Т. В. Зайвий // Південноукраїнський правничий часопис. – 2011. – № 3. – С. 121–123.
18. Захарова О. С. Цивільні процесуальні правовідносини в системі правових відносин в Україні / О. С. Захарова // Вісник академії адвокатури України. – 2015. – Т. 12. – Число 2 (33). – С. 34–40.
19. Каламайко А. Ю. Електронні засоби доказування в цивільному процесі : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.03 / А. Ю. Каламайко. – Х., 2016. – 20 с.
20. Короєд С. О. Вплив юридичної деонтології на формування активної поведінки судді в цивільному судочинстві щодо застосування правильного способу захисту цивільного права / С. О. Короєд // Судова апеляція. – 2015. – № 1 (38). – С. 50–57.
21. Короєд С. О. Процесуальне забезпечення ефективності цивільного судочинства : [моногр.] / С. О. Короєд. – К. : «МП Леся», 2013. – 509 с.
22. Короєд С. О. Способи захисту цивільних прав: правильність визначення та застосування як одне з завдань цивільного судочинства / С. О. Короєд // Науковий вісник публічного та приватного права. – 2015. – Вип. 2. – С. 36–42.
23. Мельник Я. Застосування судом інтуїтивного права в судовому засіданні як онтологія режиму цивільної процесуальної безпеки // Підприємництво, господарство і право: щомісячний науково-практичний юридичний журнал / Н.-д. ін-т приватного права і підприємництва ім. академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України ; ТОВ "Гарантія". – Київ, 2016. – № 1 (239). – С. 36-45.
24. Осетров В. Виконати будь-якою ціною. Позитивне та негативні аспекти нового Закону про виконавче провадження // Юридична газета. – Київ, 2016. – 20 вересня (№ 38). – С. 21.
25. Особенности рассмотрения и разрешения отдельных категорий гражданских дел (исковое судопроизводство) / [Баскаков Е. Я., Ефимов А. Ф., Жуйков В. М. и др.] ; под ред. И. К. Пискарева. – М. : Издат. дом «Городец», 2005. – 512 с.
26. Особенности рассмотрения отдельных категорий гражданских дел / [Треушников М. К., Шерстюк В. М., Логинов П. В. и др.] ; под ред. М. К. Треушникова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1995. – 336 с.
27. Особенности рассмотрения отдельных категорий гражданских дел : [учеб. пособие] / под. ред. М. К. Треушникова. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1987. – 304 с.
28. Особливості здійснення суб'єктивних прав учасниками цивільних відносин : [моногр.] / [Луць В. В., Галянтич М. К., Дзера О. В. та ін.] ; за заг. ред. В. В. Луця. – К. : НДІ приват. права і підприємництва НАПрН України, 2011. – 319 с.
29. Осокина Г. Л. Гражданский процесс. Особенная часть : [учеб. пособие] / Г. Л. Осокина. – М. : Норма, 2010. – 960 с.
30. Пашковська Т. Процесуальне законодавство: новації та пропозиції Ради з питань судової реформи // Юридична газета. – Київ, 2016. – 8 березня (№ 11). – С. 37.
31. Процессуальные особенности рассмотрения отдельных категорий гражданских дел в суде : [учеб. пособие] / [Агашин В. М., Газетдинов Н. И., Емикеев П. В. и др.] ; науч. ред. Я. Ф. Фархатдинов. – Казань : Изд-во Казан. ун-та, 1989. – 245 с.
32. Тищенко Ю. Ознаки неплатоспроможності як підстава для порушення провадження у справі про банкрутство // Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України / Інститут, законодавства Верховної Ради України. – Київ, 2016. – № 2. – С. 89-93.
33. Тульчевська Н.В. Проблемні аспекти окремого, наказного провадження та заочного розгляду справи в межах цивільного, процесуального законодавства України // Держава та регіони: науково-виробничий журнал / Класичний приватний ун-т. – Запоріжжя, 2016. – С. 20-25.
34. Фурса С. Я. Закони України «Про державну виконавчу службу», «Про виконавче провадження», «Про виконання рішень і застосування практики Європейського

суду з прав людини»: Науково-практичний коментар / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, С. В. Щербак ; заг. ред. С. Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я. ; КНТ, 2008. – 1172 с.

35. Фурса С. Я. Окреме провадження у цивільному процесі України : [навч. посіб.] / С. Я. Фурса. – К. : Вид-во Київ. ун-ту, 1999. – 309 с.

36. Фурса С. Я. Цивільний процес України. Проблеми і перспективи : [наук.-практ. посіб.] / С. Я. Фурса, С. В. Щербак, О. І. Євтушенко. – К. : Вид. Фурса С. Я. ; КНТ, 2006. – 448 с.

37. Фурса С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар : у 2 т. / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, С. В. Щербак ; за заг. ред. С. Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2006. – Т. 1. – 912 с.

38. Фурса С. Я. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар : у 2 т. / С. Я. Фурса, Є. І. Фурса, С. В. Щербак ; за заг. ред. С. Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2006. – Т. 2. – 800 с.

39. Цивільне процесуальне право : [підруч. для юрид. вузів і ф-тів] / [Комаров В. В., Бігун В. А., Кац С. Ю. та ін.] ; за ред. В. В. Комарова. – Х. : Основа, 1992. – 416 с.

40. Цивільне процесуальне право України : [навч. посіб.] / [Бичкова С. С., Бобрик В. І., Ізарова І. О. та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – [2-ге вид., допов. і переробл.]. – К. : Атіка, 2007. – 404 с.

41. Цивільне процесуальне право України : [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / [Бичкова С. С., Бірюков І. А., Бобрик В. І. та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – К. : Атіка, 2009. – 760 с.

42. Цивільний процес : [інтерактивний курс] / [Філіп'єв А., Самолюк В., Зінчук Д. та ін.]. – Острого : Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2007. – 616 с.

43. Цивільний процес : [навч. посіб.] / [Андрушко А. В., Білоусов Ю. В., Стефанчук Р. О. та ін.] ; за ред. Ю. В. Білоусова. – К. : Прецедент, 2006. – 293 с.

44. Цивільний процес України : [навч. посіб. для підготов. до іспиту] / [Погрібний С. О., Гонгало Р. Ф., Волкова Н. В. та ін.]. – Х. : Одісей, 2010. – 184 с.

45. Цивільний процес України : [навч. посіб.] / [Кучер В. О., Курило Т. В., Парасюк М. В. та ін.] ; за ред. В. О. Кучера. – Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – 588 с.

46. Цивільний процес України : [підруч.] / [Білоусов Ю. В., Богдан Й. Г., Гетманцев О. В. та ін.] ; за заг. ред. М. М. Ясинка. – К. : Алерта, 2014. – 744 с.

47. Цивільний процес України : [підруч.] / [Ківалов С. В., Мінченко Р. М., Погрібний С. О. та ін.] ; за ред. Р. М. Мінченко, І. В. Андронova. – Х. : Одісей, 2012. – 496 с.

48. Цивільний процес України : [підруч.] / [Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Андронов І. В. та ін.] ; за ред. Є. О. Харитонova, О. І. Харитонova, Н. Ю. Голубевої. – К. : Істина, 2011. – 536 с.

49. Цивільний процес України : [підруч.] / [Червоний Ю. С., Волосатий Г. С., Єрмолаєва В. О. та ін.] ; за ред. Ю. С. Червоного. – К. : Істина, 2007. – 392 с.

50. Цивільний процес України : Академічний курс : [підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл.] / [Фурса С. Я., Фурса Є. І., Гетманцев О. В. та ін.] ; за ред. С. Я. Фурси. – К. : Вид. Фурса С. Я. : КНТ, 2009. – 848 с.

51. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Васильченко В. В. та ін.] ; за ред. Є. О. Харитонova, О. І. Харитонova, В. В. Васильченка, Н. Ю. Голубевої. – Х. : Одісей, 2009. – 952 с.

52. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Бичкова С. С., Білоусов Ю. В., Бірюков В. І. та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – К. : Атіка, 2008. – 840 с.

53. Цивільний процесуальний кодекс України: Науково-практичний коментар / [Бичкова С. С., Білоусов Ю. В., Бірюков В. І. та ін.] ; за заг. ред. С. С. Бичкової. – [2-ге вид., допов. і переробл.]. – К. : Атіка, 2010. – 896 с.

54. Цивільний процесуальний кодекс Української РСР. Науково-практичний коментар / [Беленчук І. А., Будзилович І. С., Васильченко М. М. та ін.] ; відп. ред. І. П. Кононенко. – К. : Вид-во політ. л-ри України, 1973. – 496 с.
55. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві : [моногр.] // Т. А. Цувіна. – Х. : Слово, 2015. – 281 с.
56. Чурпіта Г. В. Окреме провадження в деяких категоріях справ, що виникають із сімейних правовідносин / Г. В. Чурпіта // Вісник Запорізького національного університету : зб. наук. пр. Юрид. науки. – Запоріжжя : Запор. нац. ун-т, 2013. – № 1 (II). – С. 89–94.
57. Чурпіта Г. В. Розірвання шлюбу в порядку окремого провадження: особливості процедури / Г. В. Чурпіта, Р. С. Нікітенко // Пенітенціарна система України: актуальні проблеми підготовки кадрів : матеріали конф. (11 квітня 2014 р.) / Відп. ред. С. В. Губарєв, В. М. Сотниченко, М. В. Шутий. – К. : Ін-т кримін.-викон. служби, 2014. – С. 74–77.
58. Чурпіта Г. В. Цивільна юрисдикція та підсудність сімейних справ, які розглядаються в порядку непозовного цивільного судочинства / Г. В. Чурпіта // Право і суспільство. – 2015. – № 5–2. – Ч. 3. – С. 96–101.
59. Чурпіта Г. В. Щодо поняття «вид цивільного судочинства» / Г. В. Чурпіта // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція». – 2015. – Вип. 15. – Т. 2. – С. 68–70.
60. Шабалін А.В. Касаційне оскарження судових рішень у справах наказного провадження // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – Київ, 2015. – С.117-119.
61. Шабалін А. В. Судочинство у справах наказного провадження : автореф. дис. на здоб. наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / А. В. Шабалін. – К., 2016. – 20 с.
62. Юровська Г.В., Даценко В.М., Гуцал Л.В. 93 питання з сімейного права: посіб. для суддів. К.: Алерта, 2020. 98 с.
63. Ясинок М. М., Запара С. І. Масові (групові) та похідні позови в процесуальному праві України: постановка проблеми: наук.-практ. посібник. К. Алерта, 2019. 276 с.

Інформаційні ресурси

1. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України
2. <http://rada.gov.ua> – офіційний веб-сайт Верховної Ради України
3. <http://www.president.gov.ua/> - Президент України
4. <http://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал (Кабінет Міністрів України)
5. <http://www.minjust.gov.ua> – Міністерство юстиції України
6. <https://minjust.gov.ua/ddvs> - Департамент державної виконавчої служби
7. <https://erpv.minjust.gov.ua/#/search-private-performer> - Єдиний реєстр приватних виконавців України
8. <http://ww.ccu.gov.ua\uk\index> - Конституційний суд України
9. <http://www.scourt.gov.ua> - інформаційний сервер Верховного Суду
10. <http://reyestr.court.gov.ua/> - Єдиний державний реєстр судових рішень
11. <http://court.gov.ua/sudy/> - Судова влада України
12. <https://hcj.gov.ua> – Вища рада правосуддя
13. <http://vkksu.gov.ua/> - Вища кваліфікаційна комісія суддів України
14. <http://nbuv.gov.ua> - Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського
15. <http://www.univ.kiev.ua> – бібліотека Київського національного університету ім. Тараса Шевченка
16. <http://www.library.ukma.kiev.ua> – наукова бібліотека Національного університету "Києво-Могилянська академія"

17. <http://www.osvita.org.ua/> - Освітній портал
18. <http://student.pp.ua/load> - Студентський портал України
19. <http://studrada.com.ua/libonline> - Центральний юридичний портал України
20. <http://ukr-pravo.at.ua/> - Правовий портал
21. <http://www.nbu.gov.ua/nyub/journals.html>. - Наукова юридична періодика України
22. http://irbis-nbu.gov.ua/info_law.html - Юридичні інформаційні ресурси
23. <http://jurconsult.net.ua/> - Всеукраїнський юридичний портал
24. <http://law.univ.kiev.ua/> - Сайт юридичного факультету Київського національного університету ім. Т. Шевченка
25. <http://clar.naiu.kiev.ua> – електронний репозитарій НАВС

Розробники:

Доцент кафедри
к.ю.н., доцент

Старший викладач кафедри

Ірина БОРОВСЬКА

Ангела КАЛІНЮК